

Tiskovina ■ Postnina placana pri postu 64290 Trzic

1
P.n.
Koroška osrednja knjižnica
"dr. France Sušnik"
Na gradu 1
2390-Ravne na Koroškem - SLO

SLOVENSKI VESTNIK, Tavriškastr. 16, A-9020 Celovec

Celovec • četrtek • 21. marec 2002

štev. 12 (3161) • letnik 57 • cena 0,73 evra

Sadovnik za poenotenje organizacijskih struktur

Te dni mineva polovica predsedniške dobe NSKS Bernarda Sadovnika, in zato je v torek, 19. marca, naredil bilanco svojega dela. V dobro si šteje izboljšanje odnosov z Zvezo slovenskih organizacij, razsodbo ustavnega sodišča v zadevi četrte stopnje na ljudskih šolah in pri dvojezičnih krajevnih napisih. Nič kaj srečen pa predsednik NSKS ni z razvojem dialoga s političnimi strankami v deželni zbor. »Če stranke nočejo dialoga in sožitja s koroškimi Slovenci, potem naj ukinejo državno določilo (Staatszielbestimmung), ki zagotavlja enakopravnost manjšin in pozitivno prihodnost.« Rečejo naj, da tega nočejo in da so obrnjene v preteklost, je dejal Sadovnik in menil, da je nekaj, kar je že tako samo farsa, bolje ukiniti. Svaril je pred tem, da bi preobremenili potrpljenje manjšine. Kljub vsemu pa še zmeraj upa, da bo dialog v deželi obrodil sadove.

Kot pglavitni cilj svojega predsedovanja je Sadovnik naštel poenotenje oz. posodobitev organizacijskih struktur koroških Slovencev. Potrebna da je profesionalizacija in notranja reforma zastopstva koroških Slovencev: »Nova zastopstvena organizacija bi bila višek moje-

ga delovanja«. V dveh letih naj bi bili izdelani predlogi za poenotenje. Profila skupne organizacije ni točneje definiral, je pa to storil dr. Pavel Apovnik, ki je izrecno omenil Pernthalerjev model. Apovnik je ponovil, da Slovenci od razsodbe ustavnega sodišča ne odstopajo. Zah-

teval je obširno novelo Zakona o narodnih skupnostih v sodelovanju s koroškimi Slovenci ter upoštevanje Kolonovicevega predloga. Na evropski ravni zahteva Narodni svet umestitev posebnega komisarja za manjšine.

Franc Wakounig

Na začetku kraja Marija na Zilji so Zeleni minuli teden simbolično postavili dvojezično tablo. Dejanje je povzročilo precej nerazumljive reakcije, ki dokazujejo iracionalnost »koroškega strahu«. Ob tabli govornica za manjšine Terezija Stojisic, čep pred tablo Hans Haider. (Str. 2)

SKD Globasnica

vabi na
zaključni
koncert
globaškega
kulturnega
tedna

v soboto, 23. marca
2002, ob 19.30

v ljudski šoli v
Globasnici

Nastopajo:
plesna skupina
ljudske šole, MePZ
Peca, Oktet
»Globaški puebi«,
MoPZ Franc Leder-
Lesičjak, MePZ iz
Gorišnice

Prisrčno vabljeni!

PREBLISK

■ Z ženskami je vedno zgaga. Nikoli niso zadovoljne, kljub temu, da jih moški spol tako časti in občuduje in sploh. V zameno jih doma malo »popeđejajo«, in ker ljubijo svoje može, zagrabijo za delo tam, kjer je sila in ponavadi tudi tam, kjer moški zaprmej nočejo, ker jim je pod častjo. Na primer čistiti stranišče.

In še prej gredo v pokoj kot moški. Potem se imajo lepo, ponavadi se ves dan zabavajo z vnuki ali pa imajo to srečo, da negujejo kakega ljubljene sorodnika. Sicer dobijo v povprečju občutno manj penzije kot moški – pa saj ne potrebujejo denarja. Ker niso več rosno mlade, je škoda kozmetičnih sredstev, saj so že preživele grešna leta in naj se še tako matrajo ...

Pa še za enakopravnost se borijo. Potem naj gredo lepo enakopravno s 65 leti v pokoj.

Nežnejši spol je tudi bolj odporen. Ne rečem, da tudi moških ne začne ščipati in trgati po kosteh, ko dobijo ah tako zapeljive sive lase.

Penzionisti in penzionistke

Naj končam z malce hudobno anekdoto: dva teologa diskutirata, kdaj se začne življenje: s spočetjem, porodom ali kdaj. Vprašata staro mamko, kaj meni ona:

Ha, ko sem postala vdova in so otroci šli od hiše, takrat se je pričelo življenje! (Bralci so seveda izvzeti!) S. W.

MLADI ROD

Društvo šolski list
Mladi rod
vabi na

občni zbor
v četrtek, 21. marca
2002, ob 19. uri
v Celovcu v Mohorjevi

OKVIRNI SPORED:
Pesnica in učiteljica Milka Hartman. Utrinki iz njene življenja in dela.
SODELUJEJO: mag. Eva Verhnjak-Pikalo (nekaj o pesnici), Claudia Daniel (literarna besedila) in Andreja Ogris (narodna glasba na citrah)

mladinski kulturni festival

kontaktna leča

Klagenfurter Ensemble, Celovec

četrtek 21. 3.

17:30 Odprtje
• Branje: Janko Messner
• Podelitev nagrad in predstavitev besedil na temo »Koroški Slovenci«
• Razstava: G. Krištof, Koroška2000

19:00 Chant
[song_duo_song; Celovec]

20:00 Pan Tau-X4
[Jazz; Dunaj]

22:00 Scap
[african rhythms; Kamerun-Celovec]

petek 22. 3.

17:00 Diskusija
• Člani AKS in SUK diskutirajo z mag. Rudijem Voukom in gosti.

19:30 Scrap Yard
[Grunch; Celovec]

20:45 Groove Cafe
[Rourke'n'Roll; Celovec]

22:15 three feet smaller
[Punk; Dunaj]

sobota 23. 3.

17:30 Diskusija
• AKS in SUK »Izobrazba in šola«

19:30 Martin Puntigam
»SPAM« [kabaret]

21:30 Gletschaprise
[Hip-Hop; Radenthein]

22:45 Psycho-path
[Rock; Slovenija]

IZ ŠENTJAKOBA V ROŽU

Je dvojezično šolstvo spet v nevarnosti?

Obstoječe dvojezično šolstvo spet postaja tarča napadov iz vrst nemškonalnih združenj in deželne politike. Prejšnji teden je deželni glavar Haider, sam se je označil za izrecnega zastopnika interesov nemških Korošcev, na informacijskem večeru v Šentjakobu v Rožu izjavil, da je dolgoročno gledano treba spremeniti trenutno dvojezično šolstvo. Cilj da so ločene šole, torej čisto slovenske šole za manjšino in nemške šole za večino.

Haider pa je tudi pripomnil, da bo ta zahteva v avstrijski javnosti seveda sprožila in izzvala neprimerno več odpora kot pa zadeva dvojezičnih krajevnih napisov. Kajti pri spremembi dvojezičnega šolstva se bojo pojavili argumenti kot ločevanje, getoizacija, segregacija, napad na sodobne vzgojne modele in podobno. S tem načrtom »bomo morda na Koroškem dobili večino, ne pa v vseavstrijskem merilu,« je ugotovil Haider in dodal, da so časi »šolske vojne minuli.«

Napovedal je evaluacijo dvojezičnega šolstva in ponujal način »moderne pouka z državnim jezikom ter dvema sosednjima jezikoma«. Potemtakem bo slovenščina kot avtohtoni koroški jezik degradirana na raven tujega jezika.

Ponovno je deželni glavar zatrjeval, da pod njim ne bo dodatnih dvojezičnih krajevnih napisov. »Dvojezični napisi da so izraz zastarelega posestniškega mišljenja«. Slovincem je očital, da kot odgovor na izgubljen plebiscit zdaj z dvojezičnimi tablammi hočejo dokazati in doseči strnjen slovenski teritorij. Kot alternativo je ponujal »furlanski model!«, za katerega da se navdušuje tudi zvezni kancler Schüssel.

Franc Wakounig

Pretekli četrtek, 14. marca, sta Avstrijska liga za človekove pravice in Inštitut Ludwig Boltzmann za interkulturalno raziskovanje priredila v Paracelsovi dvorani v beljaški mestni hiši diskusijski večer na temo »Mehrsprachiges Europa-einsilbiges Kärnten«.

Sodelovali so: odvetnik Rudi Vouk, Terezija Stojsić (Zeleni), Melitta Trunk (SP) in pliberški župan Raimund Gilc (VP).

Beljaški župan Helmut Manzenreiter se zaradi popoldanske akcije Zelenih, ki so v Mariji na Zilji simbolično postavili dvojezično tablo, ni odzval povabilu. Kot je znano, je prav on dal tablo spet odstraniti; pozdravnih besed hišnega gospodarja torej ni bilo, kar je občinstvo sprejelo z začudenjem. Koristno razpravo pa je vodil prof. Peter Gstettner.

Kot že v šentjanžu tudi tokrat niso bili prisotni deželni politiki ali župani (izvzet je podij), prišli pa so nekateri občinski odborniki različnih frakcij.

Rudi Vouk je menil, da člen 7 ADP iz leta 1955 še do danes ni docela izpolnjen. Isto velja za zakon o dvojezičnih napisih iz leta 1977. Na podlagi ljudskega štetja iz leta 1991 bi morale oblasti ob upoštevanju 25-odstotnega praga postaviti še enkrat toliko napisov. Nadalje je dejal, da prebivalstvo s tablam nima problemov, težave imajo predvsem nekateri politiki.

Melitta Trunk je zavračala namerno ustvarjanje sovraštva v deželi. Zelo vprašljiv je po

BELJAK-DISKUSIJA O DVOJEZIČNIH TABLAH IN PRAVNI DRŽAVI

Izvesti informacijsko in promocijsko kampanjo

Rudi Vouk

Terezija Stojsić in Peter Gstettner

Foto: Štukelj

njenem mnenju mit vzornega pospeševanja slovenske manjšine, ko pa število slovensko govorečih nenehno pada. Na potezi je zvezna vlada, potrebna pa

je določena senzibilnost.

Raimund Gilc, ki je zastopal Christofa Zernatta, je odločno odklonil zahtevo, da naj bi bili za postavitev tabel pristojne

občine. »To bi bilo fatalno. Napisi so v pristojnosti zveze, jasno pa je, da morajo politični faktorji na občinski ravni prispevati svoj delež«. Izrazil je željo,

da bo kmalu prišlo do konsenza, »treba je delati v to smer«.

Terezija Stojsić je izrazila začudenje, zakaj se nekateri na Koroškem tako branijo tabel, ko pa samo v šestih občinah izmed 132 stojijo dvojezični napisi. Koroška se po njenem mnenju nahaja na odstavnem pasu.

Številni diskutanti iz obeh narodov so bili mnenja, da je treba nekaj storiti proti kršenju zakonov. Nihče pa ni osporaval razsodbo VGH, problem v zvezi s tablam pa je treba rešiti z določeno senzibilnostjo. Inicijativa »Pro Kärnten-Za Koroško« je treba podpreti in okrepiti.

Feliks Bister se je ob koncu koristne in konstruktivne debate zahvalil publiku, kateri demokracija in pravna država ni deseta briga. M. Š.

DVOJEZIČNA TABLA PRI MARIJI NA ZILJI

Simpatična akcija bila po dveh urah končana

Marija na Zilji, rojstni kraj pesnika Frana Ellerja in tragična župnija Ksaverja Meška, je prejšnji teden bila kraj zelo odmevne akcije koroških

Zelenih. Na pobudo beljaške sekcije stranke so enojezični nemški napis »Maria Gail« na začetku vasi simbolično dopolnili z avtohtonim slovenskim imenom »Marija na Zilji«. To se je zgodilo s pritrditvijo folije, na kateri sta bila slovensko in nemško ime kraja.

Akcije v dopoldanskih urah so se poleg Terezije Stojsić, Zelenih manjšinske zastopnice v parlamentu in koroškega deželnega govornika Fritza Zergoija udeležili številni Beljačani in vaščani z Marije na Zilji.

Vzdušje je bilo sproščeno, brez sleherne osti nestrpnosti in nelagodja, pač primerno sončnemu vigradnemu dnevu, ki se razpiral nad Dobračem.

Hans Haider, aktivist iz Beljaka, je navzoče seznanjal s pesniškim opusom Frana Ellerja, Terezija Stojsić pa je celotno akcijo označila kot simpatičen in kreativen pristop k reševanju odprtega vprašanja postavitve dvojezičnih krajevnih napisov.

Manj sproščeno in simpatično je na akcijo pri Mariji na Zilji reagiral beljaški župan

Helmut Manzenreiter, kajti pičli dve uri po namestitvi so policisti na njegov ukaz odstranili folijo z dvojezičnim vaškim napisom in nad Marijo na Zilji se je spet zgrnila koroška tevtonska realnost. Manzenreiter se je zaradi te akcije tako nakuhal, da je odpovedal celo sodelovanje na večerni diskusiji, ki jo je v Paracelsovi dvorani beljaške mestne hiše priredila Avstrijska liga za človekove pravice. Več o tej prireditvi poročamo v posebnem prispevku. Franc Wakounig

Potrebna je »sprememba kulture«. V prihodnje bo »treba omejiti vpliv oz. podporo države, zato pa bo vsakdo (vsak moški) imel več čistega denarja v žepu«. To ni vizija nekega južnoameriškega potentata, ki se požvižga na dobrobit družbe, ali agenta vprašljivih zavarovalniških hiš. Ne, to je vizija avstrijskega finančnega ministra Grasserja, ministra države, ki še sodi med socialno najbolj urejene države sveta. Grasser danes šteje med najbolj vplivne, radikalne in pravoverne zastopnike tako imenovanega »gospodarskega neoliberalizma«, čigar edini namen je profit. V bistvu so to tehokratski denarja in dobička. S parolami o »manj države« in »več samoiniciative posameznika ter več denarja v žepu« pripravlja pot, po kateri naj se država čim prej poslovli od svojih obveznosti na socialnem področju.

Te parole bi Avstrijke in Avstrijce morale vreči iz njihove letargije ter v njih zbuditi upor proti odpravljanju socialne države. Zanimivo je, da je Grasser svojo hladno vizijo predstavil v klubu izbranih bogatašev, v dunajskem »Klubu cigar«, kjer so člani samo najbolj petični ljudje. Delavca ali nastavljenca boste tam zaman iskali.

Do danes se krik prizadetih še ne razlega po celi državi. A to se bo kaj lahko in zelo hitro spremenilo, kajti od srede, 3.

REFERENDUM ZA SOCIALNO DRŽAVO:

Za pravica do uslug namesto države miloščin

Werner Vogt, Gabriele Schaunig-Kandut

aprila, pa do srede, 10. aprila 2002, poteka vsedrjavna ljudska zahteva, da je socialne dosežke in ureditve države in družbe, to je »socialno državo«, treba zakoreniniti v avstrijski ustavi. S tem bi učinkovito ustavili vse načrte po ukinjanju socialnega standarda države in družbe.

Nositelj ljudske zahteve »Socialna država Avstrija« je nadstrankarski komite, ki ga nosijo znane osebnosti iz medicine, kulture, sindikalnega gibanja, cerkvenih struktur, znanosti, politike in medijev. Naj omenim le bivšo ministrico za ženska vprašanja Johanno Dohnal in evangeličansko superin-

tendentko Gertraud Knoll. Med nosilci je tudi znani oporečni zdravnik in borec za socialne pravice Werner Vogt. V torek, 12. mara 2002, je v šentjanškem k & k centru predstavil ljudsko zahtevo, dan navrh pa je skupno s koroško socialno referentko Gabriele Schaunig-Kandutovo in Franzem Quendlerjem, predstavnikom zastopstva katoliških delojemalcev, delal reklamo za ta referendum. Poudarili so, da država ni zasebni fevd neke vlade, ki z njo lahko počne, kar hoče. Ne, država je osnovna last vseh državljanov.

Pri referendumu gre za krepitev države kot solidarnostne-

ga gibanja, ko država na eni strani skrbi za socialne ureditve in usluge, vsakdo, delodajalec in delojemalec, pa mora zanje doprinesiti svoj delež.

Do zdaj je že nad 40.000 oseb in nad 400 organizacij podprlo pobudo za referendum. Med organizacijami so zveza sindikatov, evangeličanska cerkev, judovska verska skupnost na Dunaju, številne katoliške farne skupnosti in organizacije, ter tudi soocialdemokrati in Zeleni. Predsednika vladnih strank Ries-Passer in Schüssel na pismo, ki ga je nanju naslovil komite za referendum, niti odgovorila nista. Seveda je tudi to oblika ogovora.

Werner Vogt upa, da bo referendum čim bolj uspešen, čudovita številka bi bila milijon podpisov. Pri 100.000 podpisih ga mora obravnavati parlament.

Schaunig Kandutova je poudarila pozitivno plat referenduma: Referendum ni naravnani proti nečemu, ampak ZA nekaj, za socialno državo. Dober glas socialne države Avstrije je trenutno hudo ogrožen, njegovi nasprotniki ga hočejo čim bolj očrniti. Med drugim govorijo o državi socialne mafije.

Ker nihče ne ve, kdaj bo potreboval usluge socialne drža-

ve, in ker so te usluge na razpolago vsem, ne glede na stan, spol in starost, je treba ta standard zagotoviti in ubraniti pred napadi nanj. Med take napade šteje koroški načrt, da bi pravice do uslug spremenili v možnost do usluge. To bi bil začetek dvorazredne družbe in začetek države miloščin ter konec socialne države. Obdavčenje rent za nezgode in ambulančne pristojbine so najbolj občutni posegi v socialne ureditve na račun socialno šibkejših, ki jih je odredila zdajšnja vlada.

Franz Quendler je zahteval, da je treba zaustaviti neoliberalno gospodarsko linijo trenutne vlade. Pozval je vse državljanke, da podpišejo referendum za socialno državo. Obenem je dejal, da bojo vse laične katoliške strukture stoodstotno podprle referendum.

Referendum za socialno državo lahko podpišete in podprete med 3. in 10. aprilom 2002 z lastnoročnim podpisom na občinskem uradu. S seboj morate vzeti izkaznico, da se morete izkazati. Govorite tudi z znanci in sosedi in jih pozovite, da tudi oni podpišejo referendum ZA socialno državo. Torej referendum v svoj in nas vseh prid. Franc Wakounig

Predigra in pregnanstvo

Franc Černut

Domačija mi je bila Kovačeva bajta v Zgornjih Dobjah ob Baškem jezeru. Imela je pičle štiri hektarje le slabo rodovitne obdelovalne zemlje in nekaj gozda, s katerim je bilo le za silo mogoče kriti domače potrebe. Štiri leta starejši sestri Rezki se je pred anšlusom pridružila še mlajša sestra Lojzka, dobro leto pred izselitvijo pa še brat Hanzej. Oče, izučeni pletar z mojstrskim izpitom, se s svojim poklicem ni znal dobro uveljaviti, raje se je pobijal na tisti borni zemlji. Šele ob koncu tridesetih let se je kot pomožni delavec zaposlil na žagi v Bačah. Leta 1937 sem začel s šolanjem na ljudski šoli v Ločah in nekako istočasno postal ministrant v tamkajšnji župnijski cerkvi.

Kljukasti križi

Začetne težave z nemščino v šoli – doma smo govorili izključno slovensko – sem sorazmerno kmalu prebredel ter sčasoma postal kar dober učenec. Že ob začetku leta 1938 sem doživljal, kako so nekateri šolarji nosili neke čudne znake na svojih suknjičih, namreč tako imenovane »kljukaste križe« (pomena teh seveda nisem poznal), nad katerimi se je učitelj strašno zgražal in nositeljem pretil s kaznijo. Toda glej, že 13. ali 14. marca 1938 je s podstrešja šole visela dolga rdeča zastava z prav takim kljukastim križem sredi belega polja, prsa učitelja, ki je bil še nekaj dni poprej tako razjarjen, pa je krasil ta čudni križ.

Marsikaj se je odtlej spreminilo v šoli. Odpadla je vstopna molitev, s stene je izginil Križani, na njegovo mesto pa je prišla slika nekega mrkega muštarca, fūhrerja Adolfa Hitlerja, kot so nam povedali. Takoj je bil obvezen novi pozdrav, dvignjena desnica in geslo »Heil Hitler«. Namesto molitve smo se morali učiti nenavadne reke, ki jih od nas prvošolcev ni nobeden razumel: »Sam nisi nič, tvoj narod je vse« ali »Ein Volk, ein Reich, ein Führer«. Tudi bojeviti reki so bili vmes, ki so strašno poveljevali neki tisočletni rajh, poveljevali junastvo, tudi junaško smrt. Strumno in kot papige smo ponavljali torej stavke, ki jih sploh nismo razumeli. Nekaj sošolcev pa se je slej ko prej ponašalo s tistim kljukastim križem, povrhu pa so znali zapeti tudi še tisto »Nemčija čez vse« (Deutschland über alles)...

Hladnejši veter

Kot ministrant sem bil vsak dan v cerkvi, župnika dr. Ogrisa sem zelo spoštoval. Bil je zelo prijazen in dobrotljiv človek, imel sem ga za svojega drugega očeta. Spočetka je po anšlusu in tudi naslednji leti bilo sicer občutiti čisto nov, hladnejši ve-

Ko se bomo koroški Slovenci letos ob 60-letnici nasilne izselitve spominjali tistih mračnih dogodkov okrog 14. aprila 1942, ko je bilo okrog 300 družin pregnanih z rodne zemlje, je vsekakor treba vsaj delno osvetliti obdobje nazaj, odkar je pri nas zavladal nacifašizem. V naslednjem prispevku hočem malo pobrskati po spominih ter opisati dogodke, kakor sem jih doživljal kot otrok maloposestniške družine, ki se je morala preživljati s trdim delom in se tako boriti za svoj obstoj.

Franc Černut, Loče

je doraščal ob Baškem jezeru, v Zgornjih Dobjah. Družina je bila l. 1942 pregnana in izseljena v taborišče Frauenaurach. Svobodno je dočakala na Mareschevi posesti v Nižji Avstriji. Po šoli se je Franc Černut zaposlil pri avstrijski železnici. Je član predsedstva Zveze slovenskih izseljencev ter sodelavec zgodovinskih simpozijev.

ter, toda o tem si nisem hotel beliti glave. Čutiti je bilo, kako se domača govorica vse bolj umika med domače štiri zidove, vaščani so se vidno umikali svojemu sosedu, tudi med hojo v cerkev si doživljal, da so se nekateri sošolci posmehovali ali te celo »obdarili« s kakšno psovko. Pojavljale so se nove uniforme, od tistih rjavih do hajtovskih (HJ-Hitlerjugend).

Mladi pobalini so nosili črne hlače, rjavo srajco, bele dokolenke in, kakor odrasli, nemško zastavo na levem rokavu, za črnim pasom pa bodalo. Temnomodro krilo z belo bluzo, bele dokolenke, okrog vratu črna ruta, na levem rokavu tudi nemška zastava, takšna je bila uniforma deklet, združenih v BdM (Bund deutscher Mädchen). Na tako imenovanih apelih so urili mladino v vojaških veččinah, učili udarne pesmi hitlerjanskega duha ter zasmehovali cerkev, vero, tudi Boga, češ edini bog da je Hitler. Že takoj po anšlus, na predvečer 20. aprila 1938 (Hitlerjev rojstni dan) je bila v Ločah mogočna manifestacija izpred šole proti spomeniku, posvečenemu zmagovitemu plebiscitu ter padlim v prvi svetovni vojni in brambovcem. Tam je hrupni množici naznjal domačin, da se je končno le uresničil tisočletni sen.

Apeli

Prej omenjene apele so HJ fūhrerji sklicevali nalašč ob nedeljah, ko je bila maša. Nisem bil včlanjen pri pimpfih, kakor so

imenovali mlajše, še manj, da bi imel kakršnokoli uniformo, pa vendarle sem vedno spet dobival pozive na te apele. Jasno, da se jih nisem nikoli udeleževal, nakar je nekega dne prišel pisмени nalog iz Beljaka, naslovljen na očeta, da se moram prihodnjega shoda zanesljivo udeležiti. V nasprotnem primeru da mora on računati s kaznijo. Pod silo razmer sem se uklonil tudi jaz, na tem apelu pa sem doživel strašen poraz. Ker nisem imel predpisanih telovadnih hlač, sem se uprl, da bi se slečen postavil v postrojeno vrsto. Navzočih je bilo kar nekaj deset fantov in deklet. Poveljujoči HJ fūhrer me je zato silno nadrl in moral sem v tistih »overal spodnjicah«, odprtih spredaj in zadaj, kakršne smo tedaj običajno nosili, na štarno mesto za tek na 100 metrov. Razumljivo, da sem bil tarča v bučnega posmeha vseh okrog stoječih. Do dna duše me je bilo sram, zato sem tek tudi najboljši čas. Obenem pa se mi

tudi tisti po odstranitvi slovenskih napisov na križevem potu. Prvo, odstranitev napisa na zvonu, je domačin električar opravil po dokaj napornem električnem brušenju, drugo pa mizar Pojecov Otmar, ki je osporavane napise mojstrsko prekril s tankimi lesenimi ploščicami. Dve veliki banderi s slovenskim napisom, posvečeni sv. Urhu in sv. Florjanu, sta že prej romali v skrivališče.

Cvetna nedelja 1941

Višek vsega pa je bil na cvetno nedeljo, 6. aprila 1941. Ta, sicer tako slavnostni dan, v nas ni mogel prebuditi pravega veselja. Verniki, odhajajoči v cerkev, so se le potihoma pozdravljali po domače, govorili so le malo, obrazi so jim bili zaskrbljeni, pogosto so se ozirali, če jim morda kakšen nepridiprav ne prisluškuje.

Mogočno bučenje orgel, ubrano petje pevcev, močan vonj po kadilu, pomešanem z brinjevim vonjem, je prekašala

Iz taborišča Hesselberg

je porodil strašanski gnev ne samo do tistega kričača, temveč neznansko sem zasovražil vsoto tisto svojat s kljukastim križem. Od takrat me niso več terali na njihove shode, a od določenih sošolcev sem moral vedno spet poslušati žaljive besede, celo kaka klofuta je bila vmes. Vaško življenje je vse bolj zamiralo, celo doma je bilo čutiti spremembo, ki si je kot otrok seveda nisem znal razložiti. Še naprej sem pridno in z veseljem ministriral in pri tem bil priča, kako so se rjavosrajčniki lotevali tudi cerkve. Najprej so nam pobrali dva zvonova (vojna se je bila šele začela), pretili so z zaplembo še zadnjega, velikega, če v roku 24 ur z njega ne zgine slovenski napis. Dr. Ogris je tej zahtevi ugodil, pa

le še gromovita pridiga župnika Ogrisa, ki je rotil svoje ovce »ti pa ostani ti!« Trdo so padale te besede in donele po božjem hramu kot bi kovaško kladivo tolklo po nakovalu. Tu in tam se je kdo zdrznil ob teh besedah in povsili glavo.

Po maši me je doma čakalo novo presenečenje. Silno resnega obraza mi je oče velel, da mu pomagam spraviti slovenske knjige na skedenj, kjer je imel pripravljena že dva lesena zaboja. Po opravljenem delu je zaboja pokril s kupom sena. Pri tem so se mu ulile solze. Preden sva odšla z gumna, me je trdo zgrabil za ramo in me s hripavim glasom rotil, naj nikomur ničesar ne pravim o tem, kar sva pravkar počela. To bi nas namreč lahko spravilo v hudo nevarnost.

pregon 1943-2002

Zakaj, sicer nisem vedel, bil pa sem zelo ponosen, da mi je oče tako zaupal. Iz redkega pomenka staršev sem dojel, da je Hitler tega dne vdrl v Jugoslavijo – tam je bila namreč moja babica, ki po obisku pri sinu, mojem stricu, ni več dobila dovoljenja za vrnitev domov na Koroško.

Odgon župnika

Pred popoldansko molitveno uro sva se s prijateljem Tončkom čudila, da župnika dr. Ogrisa še ni v cerkvi. Pa prihiti mežnar Franc Vidic z neverjetno novico: »Gospoda so hepnili!« Pred župniščem postaneva priči, kako orožniki ženejo župnika Ogrisa proti kočiji, ki je stala pod lipo. S težavo prestopa, saj od zlomanoge še ni dobro okreval. Nekaj zbranih starejših žensk stoji osupljenih, ustnice jim drhtijo bodisi od molitve ali od joka. Župnikov obraz pa je nasmejan, kot da ne bi videl svojih rabljev. Odločno se na zbrane obrne z besedami. »Ne jokajte, še se bomo videli!« »Schweig!« zarenči eden od orožnikov in ga surovo potisne na sedež. Ob glasnem joku žensk se kočija odpelje. Kot okamenel stojim in gledam, ne morem dojeti vsega, kar sem videl. Globoko spoštovanega človeka, polnega dobrote, ženejo kot zločinca. In kam ga ženejo? To je bilo preveč za mojo otroško dušo. Doma silim v očeta, kaj naj vse to pomeni. Od njega dobim le pičel odgovor: »Ti vsega tega ne razumeš, pazi le, kaj zunaj in v šoli govoriš, pozabi predvsem tisto ...« Strašno razburjenje kipi v meni, dolgo v noč ne najdem spanca; oče in mati pa ob bornem svitu petrolejke še dolgo v noč šepetaje govorita za mizo, v obrazu jima je zapišan strah. Vem, da ju tare velika skrb, a otroški možgani ne morejo vsega dojeti, nekaj notranji glas pa me opominja: bodi pozoren in skrbno spremljaj vsa prihodnja dogajanja. Odslej se vse močno zaostri. Slovenščina in vse v zvezi z njo izginja, ne samo iz javnosti, tudi tiha molitev v koticu cerkve je prepovedana. Parola velja: »Kärntner sprich deutsch! Deutsch, deutsch, deutsch!« mi bobni po glavi in sili solze v oči. Oče še naprej dela na žagi, mama pa gara doma in skrbi, kolikor ji je mogoče za blagor nas otrok. Družina se je medtem povečala na šest članov.

Nadaljevanje prihodnjic

PONOVNO DARILO ZA 90 LETNICO SPD „BILKA“

Bilčovs in Bilčovščani v fotografijah od 1900–1970

Nužej Tolmajer, Polona Sketelj, Hanzi Reichmann, Rupert Gasser

»Ujeti trenutki življenja« je naslov čudovite dokumentacijske knjige o Bilčovsu. V njej so objavljeni tisti utrinki življenja in trenutki, ki so jih fotografirali, najsi poklicni ali ljubiteljski, slučajno ali koreografirano, v letih med 1900 in 1970 posneli na celuloid in jih v obliki fotografij ohranili za sedanost in prihodnost, da o preteklosti ne govorimo. Ona je s temi posnetki postala tiha, a zanimiva in radovednost zbujujoča spremljevalka ljudi.

Knjigo fotografij sta uredila Polona Sketelj in Hanzi Reichmann. Sketeljeva je prispevala besedilo in teoretsko-znanstveno

ogrodje, Reichmann pa je zbral in izbral ter uredil slike. Bogaštvo posnetkov je ležalo skrito in zakrito po raazanih družinskih albumih, bile so skrite na podstrežjih in v škatlah za čevlje, pač povsod tam, kjer je bil primeren prostor za shranjevanje sicer ne nujno potrebne, a zato zelo dragocene robe. Fotografija je že sama po sebi naravnana na, no če že ne na večnost, potem vsaj na njeno polovico.

Fotografska slikanica o Bilčovsu je nedvomno eno najlepših daril za letošnjo 90-letnico SPD Bilka. Saj so na številnih slikah ujeti trenutki Bilke, njeni sodelavci in celo predsed-

niki in odborniki, predvsem pa njeni člani in sploh ljudje, iz katerih sredine je pred devetimi stoletji vzniknila »Bilka«. Predsednik »Bilke« Rupert Gasser je na predstavitvi knjige prejšnji petek, 15. marca 2002, pri Korošcu v Kajzazah kar žarel in se prisrčno zahvalil vsem, ki so njen izid omogočili. To sta na eni strani bila oba avtorja, na drugi pa Krščanska kulturna zveza in Narodopisni inštitut Urban Jarnik. Prilichen moški zborček pod vodstvom Marjana Gasserja je olepšal predstavitev.

Polona Sketelj je številnim obiskovalcem, ki so prišli na predstavitev, predstavila pomen fotografije in njeno sporočilnost ter jim s seboj na pot dala pomembno pedagoško sporočilo: vsako sliko je treba opremiti s potrebnimi in osnovnimi podatki: kdo, kdaj, kje, zakaj.

Hanzi Reichmann pa je pokazal snop diapozitivov, ki so prikazovali spremembo obraza vasi in krajev v bilčovški občini. Kdo od mladih pa še ve, da je v občini bilo več brodov čez Dravo?

Knjiga »Ujeti trenutki življenja« je druga pomembna knjiga o zgodovini Bilčovsa in njegovih ljudi. Prva je bila knjiga o delovanju Janka Ogrisa, ki je izšla v knjižnem daru SPZ in jo je založba Drava zelo odmevno predstavila pri Miklavžu v Bilčovsu. Obe knjigi naj ne bi manjkali na knjižnih policah v Bilčovsu in drugod po Koroškem. Franc Wakounig

RAVNE NA KOROŠKEM /
PREDAVANJE O KOROŠKIH
NAREČJIH

Prihodnost materinščine ni vprašljiva

Profesorica dr. Zinka Zorko, dialektologinja in zgodovinarica iz Univerze Maribor, sicer domačinka po rodu iz Kaple pri Remšeniku, je nedavno v grajskem Likovnem salonu na Ravnah predavala o dialektih na Koroškem. Predstavila je dognanja raziskav, ki temeljijo na 870 vprašanjih. Izbrala je hribovsko vas Strojno, ki sodi v podjunsko narečno skupino, ki vključuje še Dob pri Pliberku, Ojstrico nad Dravogradom in sega vse do Svetega duha nad Ostrim Vrhom. Nato pa je s kar lepim številom zbranih obudila koroške izraze, kjer gre tako za domače kot tudi za prevzete.

Tako je na Koroškem za živali večina domačega izrazja (mala svinja je lahko koči, nuči, prasci, kočiči, netopir je mračnik); pri rastlinah je veliko slovanskega poimenovanja (hruška je gruška); pri človeku pa se pojavlja veliko privzetih besed (pri sorodstvu-žvahta, goti, gotica, švoger, pri higieni-žajfa, antuh, poroka je ovset). Besedo venč – za več, srečamo že pri Brižinskih spomenikih. Besedo gorica (ograjn prostor okoli hiše, pogosto za svinje), so prinesli priseljenci iz Belorusije.

Ko fantje plešejo – rajajo z deklati, pogovor so marnje, pravhati se, spominjati se, molitev je modliti, barati je vprašati, burno pride iz bore malo, biti babica je babičvati, dreti se, je lahko jokati ali kričati, brinje je brančur, borovnice so črnice, njiva je gniva, pomlad (iz latinščine) poimenujejo vigred, vrt je gartl, sadovnjak je pungurat, vrata so duri, steza je stezda in podobno.

Dialektologija kaže, da smo se v preteklosti razseljevali in prevzemali izraze predvsem od sosedov in od potujočih rokodelcev, vojakov in podobno. Sicer pa strokovnjakinja meni, da ni veliko privzetih besed na slovenskem in je to trdno zasedran jezik. Kot dokaz je kljubovanje v tisočpetstoletni zgodovini. Ponosni moramo biti tudi na dejstvo, da je bila Biblija leta 1586 med dvanajstimi jeziki prevedena tudi na slovenskem! Glede prihodnosti meni, da ni bojzani za materinščino, saj se bomo šolali v dveh jezikih zaradi sporazumevanja z drugimi narodi. Prevajalci bodo morali biti, pa tudi računalniški programi bodo omogočali prevode temeljnega besedišča. Od nas bo odvisno, ali bo zahtevano znanje slovenščine za tujce na delu pri nas, in kako bomo negovali besedo v javni rabi, je menila profesorica. Poudarila je tudi, da jezikovne meje niso enake državnim ali pokrajinskim, bodo pa ostale jezikovne meje, ko drugih ne bo več. S tem v zvezi je dejala, da ima

RADIO AGORA Večer japonskih risank

15. marca je oddaja »Kak-koi!!« radia Agora organizirala anime-večer (animeji so japonske risanke) v mladinske centru »Point« v Celovcu. Zbralo se je okoli 60 do 70 ljudi, ki so gledali filma »Vampire Hunter D – Bloodlust« in pa »Blood – The Last Vampire«. Kot je opazno na imenih filmov, je bil cel večer v znamenju vampirskih animejev, nekateri obiskovalci večera se prišli celo preoblečeni kot vampirji! Gledalci so bili navdušeni, saj jih je bilo vmes kar dosti, ki še nikoli niso imeli opravka z japonskimi risankami. - otaku

Koroška pokrajina, izpostavljena številnim vplivom mnoga narečja, vendar se hitro zazna njena narečna melodija.

S tem nastopom so v Koroškem muzeju Ravne na Koroškem pričeli z novim ciklusom predavanj iz kulturne dediščine, z naslovom »starožitja«, saj menijo, da tudi iz starega lahko vzklje novo žito. Med naslednjimi prireditvami bo 3. aprila gostovala etnologinja in slavistka Hereta M.-Lauseger iz celovške univerze (Slavistični inštitut), ki bo predstavila Rožance ob video projekciji dokumentarnega gradiva o peki kruha v črni kuhinji in o poročnih običajih. S. Š.

»POKAŽI, KAJ ZNAŠ«
V LEDINCAH

Uspela pobuda SPD »Jepa Baško jezero«

Kulturni dom v Ledincah je minulo nedeljo, 17. marca 2002, dopoldne dejansko bil središče zgornjega Roža. SPD »Jepa-Baško jezero« je vabilo na prireditev »Pokaži, kaj znaš«, in odziv je bil presenetljiv. Prijavilo in sodelovalo je daleč nad sto otrok, dvorana pa je bila seveda nabito polna. Na odru se je zvrstil pester niz pevskih, instrumentalnih in plesnih točk, otroci so peli v obeh deželnih jezikih ter s tem živo pokazali, kako lepo, prijetno in lahko je sožitje in sodelovanje v duhu strpnosti, kulturnosti in medsebojnega

spoštovanja. Popoldanski spored so oblikovali otroška skupina »Jepca«, vrtec Ringaraja, loški vrtec, učenci glasbene šole ter ljudskih šol v Ločah. Bekštanju in Ledincah.

Za SPD »Jepa-Baško jezero« je nedeljska prireditev bila tako rekoč vstopnica v leto praznovanj. Na velikonočno nedeljo, 31. marca 2002, zvečer bo v kulturnem domu v Ločah praznovalo 25 letnico »Tamburaškega ansambla Loče«. Na srebrnem jubileju bojo poleg slavljenca sodelovali in nastopili še sopranistka Bernarda Fink-Inzko, Kvintet Smrtnik, tamburaški ansambel Fermata z Dunaja, pevec Gerhard Tischler, sestre Uršič in skupina Rising Sun. Po koncertu pa bojo za ples igrali znani gradiščansko-hrvaški »TAMBEČARI«, ki jih vodi domačin Aleksander Černut. Vstopnice za prireditev so že na razpolago. Franc Wakounig

»Jepca« je navdušeno sodelovala v Ledincah

SLOVENSKA GIMNAZIJA

Tekmovanje v znanju slovenščine za Cankarjevo priznanje

Slavistično društvo Slovenije je letos priredilo že 25. tekmovanje za Cankarjevo priznanje. To tekmovanje je razdeljeno na dva dela, šolsko in vseslovensko. Na ZG in ZRG za Slovence se je tekmovanja udeležil celotni 3.c razred (Kugyjev razred). Učenke, učenci in učitelj slovenščine dr. Miha Vrbinc so prebrali in predelali za 1. tekmovalno stopnjo izbrano delo Branka

Gradišnika Strogo zaupno po Irskem, kajti tematika letošnjega Cankarjevega tekmovanja je bila Dom in svet – potpisna književnost.

Na vseslovensko tekmovanje za srebrno in zlato priznanje se je uvrstilo šest učenk. V soboto, 16. marca, so tekmovali v Slovenj Gradcu (ena učenka v Medvodah), in sicer istočasno z 2.000 drugimi tekmovalci, ki so opravljali testne in spisovne naloge o avtorju, njegovem delu, jeziku in besedilnih zvrsteh. Rezultati bodo objavljeni v začetku aprila. Udeležba dijakinj in dijakov slovenske gimnazije na tekmovanju posebej poudarja vseslovenski vidik te prireditve, na kateri se učenske in učenci ukvarjajo skupaj z mentorji s slovensko besedo, se učijo pristopa do literarnega dela in se urijo v lastni kreativnosti.

Udeleženci v avli šolskega centra v Slovenj Gradcu: z desne: Nadja Lampichler, Nina Pajk, Milena Merkač, Pia Vrezner, Maja Zdouc, dr. Miha Vrbinc

KRSTNA UPORIZITEV RADIŠANOV

Tuja (makedonska) hiša

Mlada avtorica, rojena leta 1964, Dea Loher, Bavarka, najbrž ni dojela vseh elementov balkanske krize. Prav na njej, še posebej pa na makedonski je grajena njena drama Tuja hiša. To smo v prvi slovenski izvedbi doživeli pretekli konec tedna na Radišah.

kakor pa dramskega komada ne bi smeli generalizirati. Preveč dvomljivih zgodovinskih političnih spodrseljajev je v njem. Bolje bi bilo, da bi se bolj poglobila v psihoanalizo Mihajlove širše družine, kot pa da je iskala vzroke v partizanstvu,

Golem otoku in podobnih »obtožbah« in vzrokih, ki jih tudi zaradi let in površnih, posameznih izkustev ni mogla razumeti. Toliko k zgodbi.

Nuži Wieser je staknil ta tekst, dobro ga je prevedla Tanja Viher. Wieser pa je tokrat

odstopil režijo gostujočemu režiserju Marjanu Bevku. Naj pač nekdo drug ugrizne v kislno jabolko. Bevk je predstavo zrežiral po svoje. Zadevo je vzel kot pustoto, temu je prilagodil mizansceno, sceno, kostume in rekvizite. S tem si je podprl izpovednost. Prizorišče je postavil anfitatersko; torej za hrbti igralcev ni bilo prostora za dvojnost. V sami igri je ne glede na tekst mnogo simbolike (delitev jabolka, odvzem obleke Jörgu, sveče, »jastreb bo preživel, ker ne ve, kaj je strah«) in prav z njo je igri dal umetniško vrednost.

Bil je prepričljiv tudi v makedonskem folklornem izražanju. Pravo neprijetno figuro Nemca Jörga je igral Martin Ogris. Tamara Woschitz je vloga trpeče Tereze igrala dobro, lahko pa bi jo še bolje, če bi režiser izzval njene izrazne možnosti. Natasha Thaler je bila v svoji vlogi premalo izzivalna. Nemke so v svojih osvajalnih podvigih bolj iniciativne. V celoti pa je bila predstava še bolj v surovem stanju. S piljenjem bi še precej pridobila.

Toda kljub vsemu imajo Radišani spet svojo novost. Spet so zorali brazdo ledine. Pravilno!

Radišani so bili v tokratni uprizoritvi kar precej pomlajeni. Iz svoje mladinske igralske skupine so vzeli Marca Tolmaierja, ki je bil agens predstave. Kot smo ga vajeni doslej, se tudi tokrat ni izneveril. Nuži Wieser se je izkazal kot igralec.

V slovenskem amaterskem gledališču potrebujemo skupino, ki stremi po novostih. Brez nje bi bolj ali manj stali na mestu.

Društva, povabite »Tujo hišo« v goste; morda se vam ob tem utrne kaka ideja!

Jože Rovšek

Mešani pevski zbor »Seental-Stimmen Hodiše/Keutschach«

Italijanski zbor »Haliaetum« iz Izole

SPD »Zvezda« v Hodišah se že vrsto let trudi za čim tesnejše prijateljske in strokovne stike pevcev v alpsko-jadranskem prostoru. Zategadelj sleherni vigred prireja v Hodišah pevsko srečanje pod geslom »Pesem povezuje-Il canto unisce-Gesang verbindet«. Ta kulturna stalnica raste in se krepi iz leta v leto in polagoma dobiva razsežnosti osrednjega pevskega srečanja v tem prostoru. Glavno zaslugo za ta podvig imajo odborniki in sodelavci SPD »Zvezda« s predsednikom Tonijem Mikšejem na čelu, ki mu ob strani stoji žena

Koncert je bil vse doslej v telovadnici krajevne ljudske šole. Po prezidavi pa je v domu sindikatov pri Habnarjevem jezeru na razpolago čudovita infrastruktura z veliko dvorano, ki jo je – v splošno zadovoljstvo – prireditelj uporabil. Koncert je bil v soboto, 16. marca 2002 zvečer.

USPELO PEVSKO SREČANJE V HODIŠAH

Pesem je ponovno povezovala prek vseh meja

Uspeh prireditve sloni na dobri organizaciji, v osebnem angažmaju prireditelja in pa v izbiri zborov oz. sodelujočih skupin. Praviloma zbori prihajajo iz Koroške, Slovenije in Italije, letos pa sta sodelovali tudi skupini iz Štajerske in Nižnje Avstrije. Vsega skupaj je letos nastopilo osem zborov oz. skupin: MePZ »Fran Venturini« iz Domja pri Trstu (vodi David Žerjal), mešani pevski zbor »Haliaetum« italijanske narodne skupnosti v Izoli (vodi Eleonora Matjašič), moški kvartet »Ponfeld« iz Celovca (vodi Erich Krassnitzer), MoPZ »Trta« iz Žitare vasi (vodi Pavli Stern), vokalni ansambel »Cantamus« iz Höfleina an der Hohen Wand v Nižnji Avstriji (vodi Gitti Wagner), »Styrian Classic Duo«,

mešani pevski zbor »Seental-Stimmen iz Hodiš« (vodi Pepo Čimžar) ter narodnozabavni ansambel »Unikat« iz Gorice pri Slivnici.

S Chopinovim »Nocturnom« je Styrian Classic-Duo, ki ga sestavljata pianistka Eva Eiblinger in flavtsitka Annlies Mostögl, uvedel v koncert. Za njim je prišel na oder domači zbor, to je mešani pevski zbor »Seental-Stimmen Hodiše/Keutschach«, ki je pod vodstvom Pepa Čimžarja vse pozdravil s pesmijo. Po nagovoru hodiškega župana Gerharda Oleschka, ki je zaželel, da bi prijateljstvo in toleranca združevala ljudi v prostoru Alpe-Jadran, se je na odru zvrstila bogata in pestr revija pesmi in zborov, ki je navzoče občinstvo navdušila.

Da je zbor iz Nižnje Avstrije zapel tudi slovensko pesem, je občinstvo sprejelo kot dragoceeno gesto spoštovanja kulture sosedu. Med posamezne točke je mag. Monika Novak, ki je povezovala, natrosila šopke pesmi in besedil Milke Hartmanove, Ingeborg Bachmanove, Janka Messnerja in Gustava Januša. Za zaključne akorde je poskrbel zbor »Trta« s Kernjakovo »Jes pa moj hvažej« v priredbi Pavlija Sterna.

Koncert »Pesem povezuje« je bil za vse, občinstvo in sodelujoče, veliko doživetje, za prireditelja pa veliko zadoščenje, saj je v celoti odlično uspel. Tako je večina županov občin, iz katerih so prišli zbori, prevzela častno pokroviteljstvo nad prireditvijo, osebno pa se je

koncerta udeležila izolska županja Breda Pečan. Med poslušalci so bili tudi namestnik vodje deželnega urada Karl Anderwald in ambasador Zdravko Inzko, bivši župan Samonig in zastopniki slovenskih političnih, kulturnih in gospodarskih ustanov.

Ob zvokih mladih godcev ansambla »Unikat« so se pevke in pevci ter prijatelji in znanci zabavali še dolgo ter tako krepili medsebojne stike.

V nedeljo, 17. marca, pa je po stari navadi bila v hodiški farni cerkvi maša za vse rajne člane SPD »Zvezda«. Pri bogoslužju je pel Mešani pevski zbor »Haliaetum« italijanske skupnosti v Izoli.

Franc Wakounig

PRIREDITVE

ČETRTEK, 21. 3.

- ŠMARJETA, ljudska šola
14.30 Predstava projekta
»Pozdravljena Afrika!«
- CELOVEC, ke – Kontaktna leča
17.30 Branje: Janko Messner, nato
podelitev nagrad in predstavi-
tev besedil na temo »Koroški
Slovenci« ter odprtje razstave
G. Krištofa
- CELOVEC, ke – Kontaktna leča
19.00 Koncert skupin: »Chant«, »Pan
Tau-X4« in »Scap«
- PLIBERK, kulturni dom –
Društvo Glasbena šola
19.00 Prvi skupni koncert učencev
Glasbene šole z učenci deželne
glasbene šole (okraj Velikovec)

- CELOVEC, v Mohorjevi hiši –
Društvo šolski list Mladi rod
19.00 Občni zbor. Okvirni spored:
Pesnica in učiteljica Milka
Hartman: Utrinki iz njenega
življenja in dela. Sodelujejo:
mag. Eva Verhnjak-Pikalo
(nekaj o pesnici), Claudia
Daniël (literarna besedila) in
Andreja Ogris (narodna glasba
na citrah)

- DUNAJ, Slov. kult. center
Korotan, Albertg. 48
19.30 Otvoritev razstave del Karla
Vouka in koncert kvarteta
Tonča Feiniga »Wel'll see«

PETEK, 22. 3.

- ŠENTPETER pri Šentjakobu –
Zavod šolskih sester
16.00 Predstava »Nerodna Avgušтина«
in pogovor v družini; pogovor
vodita Sten Vilar in Pavel
Zablatnik
- CELOVEC, ke – Kontaktna leča
17.00 Člani AKS in SUK diskutirajo z
mag. Rudijem Voukom in gosti
- ŠKOFIČE, društvena soba nad
Posojilnici – SPD Edinost
19.00 Kabaret »Helfried kommt« v
nemškem jeziku. Nastopa:
Christian Hölbling-Ogris
- CELOVEC, ke – Kontaktna leča
19.30 Koncert skupin: »Scrap Yard«,
»Groove Cafe« in »Three Feet
Smaller«
- GLOBASNICA, gostilna Juenna –
SKD Globasnica, SPD Edinost
Šteben
19.30 Globaški kulturni praznik.
Predavanje »Miteinander reden
– se pogovarjati«; predava
univ. prof. dr. J. Klingler

SOBOTA, 23. 3.

- CELOVEC, ke – Kontaktna leča
17.30 kabaret: Martin Puntigam, nato
nastop skupin »Gletschaprise«
in »Psycho-path«
- BOROVlje, pri Cingelcu na Trati
– SPD Borovlje
19.00 Pričevanja o izseljeništvu
- GLOBASNICA, ljudska šola – SKD
Globasnica, SPD Edinost Šteben
19.30 Globaški kulturni praznik.
Koncert. Nastopajo: plesna sku-
pina Ljudske šole, MePZ Peca,
Oktet »Globaški puebik«, MoPZ
Franc Leder-Lesičjak, MePZ iz
Gorišnice

TOREK, 26. 3.

- ŠENTJANŽ, k & k
19.00 Post. Ženske poročajo o oseb-
nih izkušnjah, ko se postijo

SOBOTA, 30. 3.

- RADIŠE, pri kulturnem domu –
SPD Radiše
22.00 Velikonočna baklada

NEDELJA, 31. 3.

- LOČE, v kulturnem domu – SKD
Jepa-Baško jezero
20.00 25 let tamburaškega ansambla
Loče. Nastopajo: Bernarda Fink-
Inzko, Gerhard Tischler, Kvintet
Smrtnik, sestre Urschitz, Fermata
z Dunaja, Rising Sun, Tambu-
raški ansambel Loče. Po kon-
certu ples s Tambečari

PONEDELJEK, 1. 4.

- ŽITARA VAS, Kumst – SPD Trta
11.00 Komedijska »Velikaška norost«.
Gostuje mladinska gledališka
skupina KKD Vogrče

ČETRTEK, 4. 4.

- ŠMIHEL, v farni dvorani – KPD
Šmihel
19.30 Predavanje »Pubertät« (mag.
Christine Kollienz-Marin)

PETEK, 5. 4.

- DOBRLA VAS, kulturni dom –
SPD Srce
20.00 Koncert Adija Smolarja. Ob 19.
uri predskupina Jazziks

NEDELJA, 7. 4.

- ŠMIHEL, v farni dvorani – KPD
Šmihel
11.00 Lutkovna igrice »Mizica, pogri se«

Zdravnik splošne prakse

dr. Franc Wutti

sporoča, da bo imel dopust
od 23. marca do 1. aprila 2002Odvetiška pisarna
dr. Valentin Kaki
9020 Celovec, 8.-Mai-Str. 20/Iišče sekretarko/sekretarja
za čimprejšnji nastop službe
POGOJ: odlično znanje slovenščine
in nemščine, Microsoft Word,
Microsoft Excel
ZAJELJENO: znanje angleščine
in italijanščine, hrvaščine
Prošnje samo pismeno
na gornji naslovOTROŠKI VRTEC /
MEHRSPRACHIGER KINDERGARTEN /
SCUOLA MATERNAA-9581 Ledenitzen/Ledince,
Aichwaldseestraße 4/1,
Tel/Fax: 04254 / 25 28,
E-mail: office@ringaraja.atrazpisuje za dobo porodniškega dopu-
sta (karenčno zastopstvo) celodnevno

delovno mesto vzgojiteljice.

Nastop službe je 1. september 2002.
Plača po zakonu o občinskih uslužbenih.

Pogoji za zaposlitev:

- zaključena izobrazba za otroško
vzgojiteljico/vzgojitelja;
- obvezno znanje
obeh deželnih jezikov
- delovne izkušnje zaželeni;
- pripravljenost za nadaljnje
izobraževanje in za timsko delo;

Prošnji je treba priložiti:

- življenjepis;
- potek dosedanjega izobraževanja;
- dokazila o dosedanjih delovnih
izkušnjah;

Zainteresirana/i naj prošnjo za
zaposlitev pošlje do najkasneje 30.
aprila 2002 na naslov:Otroški vrtec »Ringaraja«
Aichwaldseestr. 4/1
9581 Ledenitzen/Ledince

RADIO 2 NAŠA PESEM

PO 25.3. ■ Marijine pesmi v Velikem tednu

TO 26.3. ■ Pomlad je tu

SR 27.3. ■ 25-letnica tamburaškega ansambla LOČE

ČE 28.3. ■ Veliki četrtek v pesmi in besedi

PE 29.3. ■ Zadnji teden pred Veliko nočjo

Slovenski vestnik – usmerjenost lista
seštevek mnenj izdajatelja in urednikov s posebnim
poudarkom na narodnopolitičnem interesu.
SV prejema podpore iz sredstev
za pospeševanje narodnih manjšin.tel. 0463/514300-0 • faks -71
e-mail: sonja.wakounig@slo.atUREDNIKA
Sonja Wakounig (-50)
Tajništvo Urška Brumnik (-14)
Naročniška služba Milka Kokot (-40)
Prireditve Andrea Metschina (-22)IZDAJATELJ IN ZALOŽNIK
Zveza slovenskih organizacij na Koroškem
TISK
Založniška in tiskarska družba z o. j. DRAVA
tel. 0463/50566VSI
Tavriser Straße 16, A-9020 Klagenfurt/Celovec

RADIO KOROŠKA

SLOVENSKO ODDAJE – teletekst 299

ČE 21. 3. ■ 18.10 Rož – Podjuna – Zilja

PE 22. 3. ■ 18.10 Utrip kulture

SO 23. 3. ■ 18.10 Od pesmi do pesmi – ...

NE 24. 3. ■ 6.08 Dobro jutro, Koroška / Guten
Morgen, Kärnten! 18.00 Glasbena mavrica

PO 25. 3. ■ 18.10 Kratki stik

TO 26. 3. ■ 18.10 Otroški spored

SR 27. 3. ■ 18.10 Glasbena mavrica
21.04 Večerni spored

DOBER DAN, KOROŠKA

NE 24. 3. ■ 13.30 ORF 2 • Hudi udarci: Oseb-
na pričevanja dveh pliberskih občanov o
tragičnih časih ob koncu druge svetovne
vojne in tik po njem. • Karibu sana Afrika:
Otroci ljudske šole v Šmarjeti pomagajo s
projektom vrstniku iz Tanzanije. • »Srebrna
Hemina kolajna«: Flori Jug je prejel visoko
odlikovanje Krške škofije za 25 letno pas-
toralno delo v gališki fari. • Začetek vi-
grednega nogometnega prvenstva v koroški
ligi: SAK gostuje v Trgu/Feldkirchen.

PO 25. 3. ■ 4.25 ORF 2 15.55 TV SLO1 (Pon.)

RADIO DVA – 105,5

DNEVNI SPORED OD PONEDELJKA DO PETKA:

6.00 Dobro jutro 9.00 Sol in poper
12.07 Žurnal, nato glasba 3 krat 3 13.00
Klub Radio dva 15.00 Lepa ura 17.17
Žurnal 17.30 Naša pesemSO ■ 6.00 Glasba (zborovska, narodnoza-
bavna) 7.00 Domača budilka 8.30 Otro-
ški vrtljak 9.00 Sobotno dopolne 12.00
glasbena 3 krat 3 13.00 Evropa v enem
tednu 13.23 glasba 14.00 Slovenske po-
pevke 15.00 FarantNE ■ 6.00 Glasba (zborovska, narodnoza-
bavna) 7.00 Domača budilka 8.30 Zajtrk s
filom 10.00 Zimzelene melodije 10.30
Svetopisemske zgodbe 11.00 Iz zlate
dvorane 12.00 glasbena 3 krat 3 13.00
Radio dva v zrcalu 15.30 narodnozabavna
in zborovska glasba 16.00 Vikend

RADIO AGORA 105,5

Tel. 0463/418 666 Faks: 418 666 99
e-mail: agora@magnet.atDnevno po programu do 6. ure Glasba –
jazz/world 5.45 Na današnji danPE 22.3. ■ 18.00 Zvečer ni mir 18.45
Poročila 19.00 Zrcalo kulture: Frauenkultur-
preis 20.00 BBC News 20.06 Proud To Be
Loud : Prenos v živo – Kontaktna leča –
Scrap Yard (Celovec), Groove Cafe (Celovec)
in Three Feet Smaller (Dunaj) 24.00 Sound-
track tedna 1.00 Zrcalo kulture (pon.)SO 23.3. ■ 18.00 Svet je vas 18.45 Poročila
19.00 Europa von unten 20.00 BBC News 20.06
Yugo-Rock 22.00 Prenos v živo –Kontaktna leča
– Psycho Path 1.00 Europa von unten (pon.)NE 24.3. ■ 18.00 Glasba 18.45 Poročila 19.00
Music For The Masses / glasbeni magazin
21.00 Nedelja drugače: Youth For Europe
22.00 For Those About To Rock 24.00 Izven
zakona (pon.) 01.00 Nedelja drugače (pon.)PO 25.3. ■ 18.00 Zdrava ura: Dr. Inzko
18.45 Poročila 19.00 Ta mera / ženski
magazin 20.00 BBC News 20.06 Oklahomo
21.00 Take The Jazz Train 23.00 Context
XXI 24.00 Forum: 1.00 Ta mera (pon.)TO 26.3. ■ 18.00 Zvečer ni mir 18.45
Poročila 19.00 V pogovoru 20.00 BBC
News 20.06 Schülerradio 21.00 Noche La-
tina 22.00 Svet je vas (pon.) 23.00 Vešča
0.30 Glasba 1.00 V pogovoru (pon.)SR 27.3. ■ 18.00 Zvečer ni mir 18.45
Poročila 19.00 Literarna kavarna:Worte
Ränder Übergänge 20.00 BBC News 20.06
Voz Latina 21.00 Ruff Radio / Hip Hop
22.30 Mad Force / Hip Hop 24.00 Glasba
1.00 Literarna kavarna (pon.)ČE 28.3. ■ 18.00 Zvečer ni mir 18.45 Poročila
19.00 Po Koroškem 20.00 BBC News 20.06
Yesterday & Today 21.00 Freak Show 22.00
Izven zakona 23.00 Leidest Du? 24.00 Glas-
ba – jazz/world 1.00 Po Koroškem (pon.)SLOVENSKI
VESTNIK čestita

PRAZNUJEJO! Dini Sitter iz Šentja-
koba – rojstni dan; Pepca Mikula iz
Področce – rojstni dan; Lenčka Krištof
iz Vidre vasi – rojstni dan; Pepca Stor-
nik iz Šentjakoba – rojstni dan; Ljud-
mila Erschen iz Lovank – rojstni dan;
Lucija Wertjanc iz Škocijana – rojstni
dan; Johan Wutte s Slovenj nad Glo-
basnico – rojstni dan; Marija Fido s
Hore – rojstni dan; Amalija Brumnik
iz Šentruperta – 85. rojstni dan; Gertru-
da Hirm iz Šentradegunda – rojstni
dan; Erika Andrä iz Globasnice – 60.
rojstni dan; Pepca Čertov s Šajde – roj-
stni dan; Jozi Oraže z Borovnice – roj-
stni dan; Mici Mak iz Sel – rojstni dan;
Pepca Omelko z Rebrce – rojstni dan;
Jože Woschitz iz Gorič – 70. rojstni
dan in god; Terezija Grafenauer iz Tr-
danič – 60. rojstni dan; Tini Malle iz

Železne Kaple – 62. rojstni dan; Marija
in Herbert Krajnc iz Gorič pri Moh-
ličah – osebni praznik; Jože Petrač iz
Šmihela – rojstni dan; Pepca Pajank z
Bistrice nad Pliberkom – rojstni dan;
Ana Dlopst iz Večne vasi – rojstni dan;
Pepca Jenschatz iz Globasnice – rojstni
dan; Jožica Duller iz Podgore nad Šmi-
helom – 70. rojstni dan; mag. Martina
Piko-Rustia iz Celovca – polokrogli
rojstni dan; Pepej Krop s Kogelske
gore pri Suhi – rojstni dan; mag. Rudi
Vouk iz Dobrle vasi – rojstni dan; Mihi
Miškulnik iz Branče vasi – rojstni dan;
Traudi Kraxner iz Celovca – rojstni
dan; Rihard Brumnik z Obirskega –
rojstni dan; Egidij Wölcher z Rebrce –
rojstni dan; Milena Paylič z Obirskega
– rojstni dan; Mirko Štukelj iz Vasje
vasi – rojstni dan; dr. Franci Serajnik
iz Celovca – rojstni dan;
Za posredovanje imen slavjenk in slav-
ljencev se zahvaljujemo predvsem slo-
venskemu oddelku ORF v Celovcu!

Izseljenci so pripovedovali gimnazijcem

SLOVENSKA GIMNAZIJA

Pričevanja izseljencev zbudila veliko zanimanje

Kmalu bo minilo 60 let, odkar so takratne nacistične oblasti izselile okoli 300 koroških slovenskih družin. Zato sta prof. Pinter in prof. Zikulnig povabila v četrtek, 14. marca štiri žrtve nacifašističnega režima v slovensko gimnazijo, da bi pripovedovale o njihovem trpljenju. Predavanje sta poslušala oba sedma razreda, kar pomeni, da so Jože Partl (predsednik Zveze slovenskih izseljencev), Joži Kaiser, Katarina Waldhauser in Helena Igerc govorili pred približno petdesetglavo množico. Partl je poudaril, da mladina dandanes premalo ve o izseljenstvu. Tako so vsi štiri začeli s svojimi zgodbami, v katerih je bilo mogoče izvedeti marsikaj, kar ne piše v zgodovinskih knjigah ...

Na Koroškem npr. ni bilo povsod enako, kar se tiče izseljevanja. Dosti je bilo odvisno od tega, kako zagrizeni nacisti so bili župani v različnih občinah. Helena Igerc je npr. povedala, da je po vojni govorila z županom Dobrle vasi, ki je od rajha dobil ukaz za izselitev in sprva tega ukaza ni hotel izvršiti. Navsezadnje se temu ni mogel upreti, toda v primerjavi z drugimi občinami sta bili v Dobrli vasi izseljeni »samo« dve družini. Drugače je ravnal radiški župan, ki je veljal za zagriženega nacističarja – če bi šlo takrat po njegovem, bi izselili kar 50.000 koroških Slovencev. Ahja – »uradno« število koroških Slovencev dandanes je okoli 15.000. Dokaz, kakšna je bila tudi povojna asimilacijska politika dežele Koroške...

Da povojna Avstrija do danes ni dokončno obdelala časa med leti 38 in 45, dokazuje tudi zgodba gospe Waldhauser. Medtem ko je med šolarji krožila tista modra kartica, ki jo je v nemškem rajhu izkazovala kot izseljenko, je zaupala, da so še v 70-ih letih k njej prišli policaji in jo vprašali za to karto. Tem pa je gospa Waldhauser rekla, da jo je že davnej vrgla proč. »Najbolje, kar ste lahko naredili,« tak je bil odgovor policajev. Da je šlo za dokaz za vojni zločin, so pa »spregledali« ... Najobširnejše je bilo pripovedovanje Helene

Igerc, ki je kot najstarejša med štirimi tudi povedala, kako je doživela šolski čas po anšlusu. Čeprav je obiskovala utrakvistično šolo, je bil njen učitelj še dokaj zaveden Slovenec. Pred anšlusom je imel v razredu še obešeno sliko ubitega kanclerja Dolffusa, po anšlusu pa se je uveljavil »novi red« – »Deutschland, Deutschland über alles« je tako bila ena prvih pesmi, ki so se je morali otroci naučiti.

Ker je Igercova doraščala v zavedni slovenski družini, je bila nevarnost deportacije tem večja. Njena mama je zato vselej imela pripravljenih nekaj culic, ki bi jih lahko vzeli s sabo, če bi prišel trenutek. Ko so jo sestro potem res odpeljali v zapor, so jima prej še rekli, da jima culic »ni treba vzeti s sabo, saj boste jutri spet prišli domov«. Helena Igerc je naslednja leta preživela v različnih koncentracijskih taboriščih, kjer je doživela najhujše trpljenje ...

Najprej sta za predavanje bili načrtovani dve šolski uri. Ko pa so šolarji poslušali zgodbe, ki so jih imeli vsi štiri gostje povedati, so pozabili na čas. Šele šolski zvonec je nekatere spomnil na to, da morajo na

OBČNI ZBOR
KLUBA PRIJATELJEV LOVA

Pomladitev odbora in krepitev strokovnosti

Vponedeljek, 18. marca, je Klub prijateljev lova, strešna organizacija slovenskih koroških lovcev, imel v prostorih Zveze slovenskih organizacij svoj redni občni zbor. Po minuti molka za umrle člane je predsednik Fric Kumer podal delovno poročilo pretekle mandatne dobe. Zadnji občni zbor je bil 14. julija leta 1997 v prostorih posojilnice v Borovljah. V tem mestu je istega leta bila tudi deželna razstava »Vse je lov«. V pretekli mandatni dobi je Klub prijateljev lova med drugim priredil »Streljanje treh dežel«, bil je soprireditelj številnih koncertov in lovskih maš in udeležil se je lovskih srečanj v Sloveniji in Furlaniji-Juljski krajini. V tej zvezi se je Kumer posebej zahvalil kapelškemu lovskemu zboru za sodelovanje pri raznih prireditvah, ki jih je oplešal s svojim petjem, obenem pa je izrazil željo, da bi se tudi drugi lovci opogumili in združili v pevske skupine.

vlak, kar precejšen del šolarjev pa je ostal tudi po zvonjenju v razredu in še naprej poslušal. Seveda so dijaki imeli tudi možnost postavljanja vprašanj, kar so seveda tudi naredili. Še kake pol ure se je predavanje nadaljevalo in tako dijaki kot učitelji so bili ganjeni nad zgodbami, ki so jih slišali. Ta popoldan je bil dokaz, da se tudi dostikrat omenjena »današnja mladina« zanima za čas nacizma in njegove grozote.

Posebna zahvala na tem mestu še prof. Štefanu Pinterju in prof. Andreji Zikulnig za organizacijo tega popoldneva!

Gregor Wakounig

Močne spremembe

Kumer je poudaril, da je vzporedno z družbenimi preobratu tudi lov doživel velike spremembe. To sega od spremenjenega pojmovanja lova preko krepkih posegov v okolje in v gospodarjenje z divjadjo do zakonskih določil in ureditev v smislu evropske razsežnosti in veljavnosti. Te spremembe so seveda zajele tudi lovstvo v Sloveniji. S slovenskimi lovci in lovskimi družinami ima Klub prijateljev lova že tradicionalno dobre odnose. Te stike je v lastnem in v interesu prekomejnega sodelovanja treba krepiti, je poudaril predsednik. Kajti Slovenija bo čez nekaj let tudi članica EU, kar bo seveda pomembno vplivalo na skupni razvoj lova v tej regiji. Pri tem razvoju Klub prijateljev lova seveda ne sme stati ob strani.

Potrebna strokovnost

To pomeni, da bo Klub prijateljev lova čisto v smislu pravil moral okrepiti strokovno plat svojega delovanja. To naj bi med

prebirajte lovsko literaturo, tudi slovensko«. Pri tem pa seveda ne gre zanemarjati družabnosti, ki je pomemben mozaični kamen v lovskem življenju. Klub prijateljev lova bo čez dve leti praznoval 40-letnico svojega obstoja. Od 28 ustanovnih članov jih je živih še sedem, ki jim seveda veljajo iskrene čestitke.

Postopna pomladitev

Zdaj je napočil čas postopne pomladitve odbora in pridobivanja novih članov. Občni zbor je staremu odboru soglasno izrekel zaupnico in se mu zahvalil za delovanje ter za urejeno gospodarjenje z društveno imovino.

Soglasno je bil potrjen novi odbor. Predsednik je ostal Fric Kumer. Podpredsedniki so DI Marjan David, Mirko Kelih in Toni Olip, tajniške posle bo kot doslej vodil Jurij Mandl, njegov namestnik je dr. Marko Dumpelnik, blagajničarki sta Marica Pradetto in Nada Gabriel, strelska referenta Valentin Božič starejši in Tomi Partl mlajši, Franc Wakounig je referent za tisk, Konrad

Novi odbor Kluba prijateljev lova

drugim dosegel z rednimi predavanji in tudi z oživitvijo strelne sekcije. Kajti tudi za lovce velja, da se bojo morali dodatno izobraževati in širiti svoj horizont, če naj obstojijo v vse bolj kompleksni družbi in če naj bojo kos nalogam prihodnosti. Ta izziv je članica odbora Marica Pradetto strnila v stavku: »Ker nas je manj, moramo biti boljši. Zato

Mandl pa praporščak. V razširjenem odboru je zastopano celotno dvojezično ozemlje Koroške. Preglednika računov sta Stanko Kraut in Hanzi Gabriel.

Predstavnikom Lovske zveze Slovenije in krajevnih lovskih družin, ki so zaslužni za krepitev stikov s koroškimi lovci, bo Klub prijateljev lova podelil častna članstva
Franc Wakounig

Umr! je mož! ne, ni umr! / Oči je zaprl, da se po trudu in boju / oddahne v blaženem pokoju. / Ne, ni umr! / Še duh njegov živi med nami, / na delo nas budi in dram! (Simon Gregorčič)

Po težki bolezni se je od nas za vedno poslovil Albert Messner, p. d. Rešetarjev oče z Doba pri Pliberku. Skupaj z družino smo trdno upali, da mu bo pomlad prinesla spet zdravja in povratek k družini. Kljub vsej zdravniški vedi pa se je njegova pot končala, umrl je veliko prezgodaj v 76. letu starosti.

Pokojni Albert je le kratko užival brezskrbno otroštvo. Kmalu je spoznal krutost življenja. Ko se je pri nas pojavil nacizem, se je mladi Albert postavil proti vladajoči ideologiji. Odklonil je vstop v Hitlerjevo mladino, kar je imelo zanj

DOB PRI PLIBERKU

Umr! je Albert Messner st.

hude posledice. Moral je na prisilno delo in od tam v tujčvo vojsko. Na bojiščih v Italiji in Primorju se je prebijal kot po sili vojak in težko čakal, da se bo kruti sistem zrušil.

Ko se je Rešetarjev Albert leta 1946 vrnil iz ujetništva med svoje drage domače in sovaščane, se je kot mlad Slovenec zagnal v delo za obnovo kulture, politike in gospodarstva. Kot samorastnik je začel učiti igre, da bi s tem dvignil samozavest članov naše narodne skupnosti. Kot sposobnega in dobrega igralca smo ga videli v Divjem lovcu, Lepi Vidi, Glavnem dobitku in še kje. Režiral je igro Begunka, ki so jo igrali 30. maja 1950 v Dobu pri Zlindru.

Pokojni Albert pa se ni razdajal le za prosveto. Bil je aktiven tudi v občinski Enotni listi in je nekaj let zastopal naše pravice v občinskem svetu. Razdajal se je in ustvarjal tudi drugod, ko je šlo za enotnost in občo korist. Vključil se je tudi v požarno brambo Dob, ki jo je kot komandant uspešno vodil 16 let.

Z ženo Micko je kot vzoren družinski oče vsadil svojim otrokom v srce globoko zavest, da se samo z vztrajnostjo in ljubeznijo do svojih in drugih dokoplješ do priznanja, veličine in spoštovanja, kakršnega je bil sam vsepovsod deležen.

Kako spoštovan je pokojni bil, je pokazala tudi udeležba

pogrebcev na pokopališču v Nonči vasi, kamor so ga položili k zadnjemu počitku. Pogrebne slovesnosti je s somašniki vodil pliberški dekan mag. Ivan Olip, ki je orisal življenjsko pot človeka, kakršnih je malo. Pesmi slovesa sta na domu in ob odprtem grobu zapela MoPZ Edinost Foltej Hartman in MePZ Podjuna. Poslovilne besede in zahvalo pokojniku je v imenu kulturnih in gospodarskih organizacij, EL in upokojencev izrekel predsednik Slovenskega prosvetnega društva Edinost Jožko Hudl. Za požarno brambo se je poslovil od bivšega komandanta njegov naslednik Michael Müller v obeh deželnih jezikih.

Pokojnemu Albertu naj bo lahka zemlja! Ženi Micki, otrokom Sabini, Lojzu, Albertu in Zaliki ter vsem sorodnikom pa velja naše globoko sožalje.
- ikej

NOGOMET-ZAČETEK PRVENSTVA

SAK je dobro pripravljen na prvenstvo

Dobro razpoloženi igralci pred tekmo proti Radentheinu

Prihodnji konec tedna se bo spet pričelo nogometno prvenstvo v koroških razredih. SAK, ki vodi na lestvici v koroški ligi s točko prednosti, se bo prihodnjo soboto na tujem pomeril z moštvom iz Trga. Tekma bo ključnega pomena, kajti uspešen štart bo tudi dvignil samozavest celotne ekipe. Članska ekipa s trenerjem Jagodičem je z začetkom novega leta pričela z intenzivnimi pripravami. Zaradi dobrih zunanjih pogojev je moštvo pridno

treniralo nekajkrat tedensko na prostem v Grabštanju. Poleg tega pa so tedensko odigrali eno ali dve pripravljalni tekmi. Moštvo se je spet pridružil sredinski igralec Stanko Tot, ki pa žal zaradi poškodbe še ni dočela fit.

V pripravljalni tekmi preteklo soboto na domačih tleh proti Radentheinu (SAK je tesno zmagal z 1:0) se je žal težko poškodoval ključni obrambni igralec Robert Zankel, ki bo izpadel za vigradni del prvenstva.

Simpatičnemu igralcu so še isti dan uspešno operirali pretrgane vezi v gležnju. Poškodovani Christian Hajnžič pa bo spet pričel s treningom. Najožji sotekmec za prvo mesto, ekipa Šentandraž v Labotski dolini, se je okrepil v prestopnem času z nekaterimi dobrimi igralci, pravtako so se okrepila tudi druga moštva.

Trener Lojze Jagodič: »Mi treniramo od januarja naprej in igralci so izredno motivirani. Naša velika hiba je, da moramo trenirati na slabem igrišču v Grabštanju. Tekma v Trgu bo zelo težka in upam, da bo lahko igral tudi Stanko Tot. Prepričan sem, da bomo iz Trga odnesli vse tri točke. Christian Kraiger pa je še zaprt, kar je gotovo handycap za nas. Kader je dovolj velik, njega bo nadomestil nekdo drugi.«

Režiser Jani Pate: »Dobro se počutim en teden pred začetkom prvenstva. Priprave so bile dolge in vsa ekipa že nestrpno čaka na prvo srečanje. Zavedamo se, da smo v vlogi favorita. Mislim, da smo fizično in psihično dovolj močni, da bomo kos tej vlogi.«

Kapetan Lojze Sadjak: »Jaz sem dobre volje in optimist. Veliko smo trenirali in upam, da bomo uspeli.«

M. Š.

Operiranega obrambnega igralca Roberta Zankla sta v bolnici obiskala predsednik SAK Albin Waldhauser in klubski menedžer Marko Wieser in mu zaželela vse najboljše pri okrevanju.

Foto: Štukelj

SODELOVANJE

Več dotacij športu

Pretekli petek je bil v Ljubljani tradicionalni letni programski sestanek Olimpijskega komiteja/Združenja športnih zvez (OKS, ZŠZS) s predstavniki zamejskih krovnih športnih organizacij v Italiji, Porabju in Avstriji.

Posvet je potekal v znamenju uspešnega delovanja slovenskih športnih struktur v zamejstvu. Na sestanku je bil tudi dogovorjen obsežen program sodelovanja v tem letu. Osrednja prireditve bo že 26. srečanje mladih športnikov in športnic iz obmejnih dežel, na katerem bo tudi sodelovala SŠZ v vseh disciplinah, ki bo na sporedu 21. in

22. junija v Slovenski Bistrici. Predstavniki SŠZ Ivan Lukan je navzoče seznanil s pestro športno dejavnostjo koroških Slovencev in pri tem izpostavil tudi plodno in tesno sodelovanje s športnimi dejavniki v Sloveniji in Slovenci v Italiji. Še posebej je opozoril na težave pri financiranju športne dejavnosti slovenske manjšine na Koroškem in ponovno spomnil na uresničitev dolgoletne zahteve SŠZ in ZŠZDI, da bi moral biti šport deležen vsaj 10 odstotkov finančnih podpor, ki jih slovenska manjšina prejema iz državnega proračuna R Slovenije kot tudi Avstrije. To velja še posebej za Koroško, ko obe krovni politični organizaciji ne kažeta tistega razumevanja za potrebe športa kot na primer SKGZ in SSK v Italiji.

V razpravi so predsednica komisije za mednarodne odnose Tjaša Andree-Prosenec, njen

podpredsednik Evgen Bergant ter predstavnik Urada za Slovence Zorko Pelikan in predstavnik ZSZ Zoran Verovnik zamejskemu športu zagotovili podporo pri konkretnih projektih v obliki finančne kot tudi strokovne pomoči.

Posveta so se udeležili še generalni tajnik OKS Tone Jagodič, sekretarka Manica Lipec ter predstavniki Slovenskih športnih društev v Italiji Jure Kufersin, Vili Prinčič in Martin Maver.

I. L.

ŠPORTNI TERMINI

23. marec: SV Trg-SAK, Trg, ob 15. uri; Salzburg-Dob, Riff, ob 19.30; Planica, finale svetovnega pokala v smučarskih poletih
24. marec: Planica, finale svetovnega pokala

CELOVEC – OBČNI ZBOR SAK

Nogometna akademija

Pretekli ponedeljek je v MD potekal redni občni zbor SAK, na vrhu kluba pa ni prišlo do bistvenih sprememb.

Govornik prezidija Franci Wieser je v svojem poročilu z zadovoljstvom ugotovil, da je uspelo novemu vodstvu kluba formirati novo člansko ekipo, ki spet tekmuje za vstop v regionalno ligo. Cilj kluba je pridobiti dodatna finančna sredstva za uspešno delovanje. Uspelo je tudi nadomestiti nekatere odbornike, ki so oddali funkcije. Zahvalil se je vsem odbornikom za njihovo delo in sponzorjem za denarne podpore.

Predsednik kluba Albin Waldhauser je dejal, da je uspelo klubu znižati dolgove in obljubil, da se bo novo izvoljeni odbor maksimalno potrudil pri izvrševanju svojih nalog. Samokritično je menil, da klubu ni uspelo vključiti v člansko ekipo naraščaj, ker še ni dovolj zrel, da bi prevzel taka bremena. Napovedal pa je, da bo še to vigrad pričela z delom nogometna akademija v Mladinskem domu, ki bo dolgoročno lahko zagotovila načrtno delo z šolarji, ki so vključeni v SAK.

Tajniško poročilo je podal oče mladinskih centrov Silvo Kumer, ki je opozoril na srednjeročno možnost za lastno igrišče pri slovenski gimnaziji. Pogovori s celovškimi podžu-

panom Canorijem že tečejo. Igrišče v Grabštanju dolgoročno ni zagotovljeno, ker bodo zgradili železnico. SAK centri v Celovcu, Šentprimožu in Pliberku (skupno 11 ekip) uspešno delujejo, kar pa je povezano z visokimi stroški za prevoze ter stroški za najemnine igrišč. Od centralnih organizacij si pričakuje zvišanje dotacij. Z nogometno akademijo pa bo dolgoročno mogoče vzgojiti močen naraščaj iz lastnih vrst za člansko ekipo.

Občnega zbora se je udeležil tudi predsednik SŠZ Marjan Velik in čestital novizvoljenemu odboru, kar bo tudi dobra osnova za uspeh v prihodnosti. SAK ima spet tim, ki ve, kaj hoče. Zborovanju je prisostvoval tudi predsednik ZSO Marjan Sturm.

Člani odborov:

Franci Wieser (govornik prezidija), Benjamin Wakounig, Feliks Wieser, Albin Waldhauser (predsednik SAK), Jože Gregorič, Marko Wieser (nadomestnik), Milan Blažej, Marija Zidej (blagajnika), Silvo Kumer (tajnik in odgovoren za naraščaj), Tonči Blajs (marketing), Ulli Ortner (VIP klub), Mihaela Waldhauser (napovedovalka), Stefan Gregorič in Vinko Wieser (preglednika), Janko Woschitz (seksijski vodja).

Za častne člane SAK so bili imenovani: Matevž Wieser, Roland Grilc, Albert Smrečnik, Lenart katz, Joško Wrolich, Stefan Gregorič, Nužej Lampichler in Janko Woschitz.

M. Š.

Franci Wieser, Mihaela Waldhauser, Ulli Ortner, Marko Wieser, Matevž Wieser, Štefan Gregorič in Albin Waldhauser (z leve) Foto: Štukelj

ŠAHOVSKI OREH št. 191

Silvo Kovač

Študija Babič 1952

Oba bela lovca sta na robu šahovnice in črni kmet na b liniji se že približuje v promocijo dame, medtem ko je drugi črni kmet v napoto belopoljnemu lovcu na poševnici h1 – a8. Ali beli, ki je na potezi, še lahko zaustavi črnega prostaka in izsi-

li vsaj remi? Poiščite kombinacijo, po kateri bo beli remiziral. Glavni akter pri tej nalogi pa bo belopoljni lovec s polja a8!

Rešitev štev. 190

V kolikor je najprej beli na potezi, sledi žrtev dame 1-Df8:#! in po 1...Kf8: 2.Te8 mat. Tudi črni ne ostane dolžan za umetniški vtis finala in s potezo 1...Dc4#! dirigira belopoljnega lovca s poševnice a4 - e8. Na 2.Lc4: Th2: in beli kralj je pred neizbežno grožnjo mata - potezo Th1 mat! Še ena potrditev, kako pomembna in odločilna je prva poteza v šahu!

